

JOSEP PÉREZ CAMPS, DIRECTOR DE L'MCM (1984-2013)

El cicle d'entrevistes realitzades a les persones que van estar al capdavant de la direcció de l'MCM es va tancar el passat mes d'agost, quan ens vam reunir amb Josep Pérez Camps. Vinculat al Museu des de 1979 i director durant quasi 30 anys, Josep va ser la persona idònia per parlar-nos de l'evolució del Museu.

El primer contacte de Josep amb l'MCM es va produir en 1976. Concretament, al gener d'eixe any va participar en una exposició col·lectiva que va tindre lloc al Museu. Es tractava d'una exhibició de pintures, dibuixos i gravats a la qual, com a estudiant de Belles Arts, va presentar algunes obres.

Tanmateix, la seua incorporació al Museu no arribaria fins a tres anys més tard, a finals de 1979, quan Rafael Requena, un dels seus companys de facultat, el va animar a formar part del Museu. D'aquesta manera, Josep es va convertir en membre de la Junta i, prompte, va passar també a treballar com a conservador-restaurador en la catalogació i l'estudi de les peces. En principi, va realitzar aquestes tasques amb contractes temporals durant els anys 1980 i 1981. En 1982, després de superar les proves corresponents, va ocupar la plaça funcional d'auxiliar tècnic del Museu, convocada per l'Ajuntament de Manises. Pel que fa al càrrec de director, es considera que el va exercir oficialment des de 1984, ja que és aleshores quan apareix per primera vegada amb aquesta denominació en un document oficial. No obstant això feia temps que, *de facto*, desenvolupava les funcions de la direcció del Museu.

La incorporació de Josep al Museu va estar lligada a la constitució d'un centre d'estudis dins d'aquest. El Seminari d'Estudis Històrics, com va ser anomenada aquesta iniciativa, provenia d'un conjunt de joves que havien entrat a la Junta del Museu al voltant del maig del 1979. Eren Rafael Requena, Carmen Lahuerta i Rafael Sornosa, tots tres membres del grup l'Alcavor, que, amb la intenció de defensar i promoure la cultura del nostre poble, van voler posar en marxa aquest projecte prenent com a referència els centres d'estudis locals existents en altres poblacions. Josep tenia experiència en aquest àmbit, ja que era membre del Centre d'Estudis Contestans de Cocentaina i era un estudiós de la ceràmica valenciana, de la qual tenia una botiga a València. Per aquest motiu, Rafael Requena el va convidar a col·laborar i així és com Josep es va incorporar al Museu.

Els objectius del Seminari d'Estudis Històrics queden reflectits en la publicació que Rafael Requena va fer en el Butlletí Municipal de l'Ajuntament de Manises d'octubre de 1979. L'article és tota una

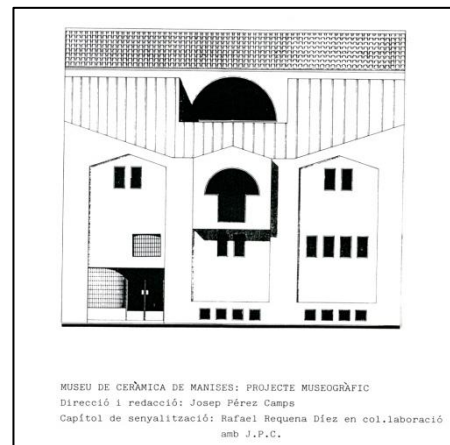
declaració d'intencions del nou rumb que volien que agafara el Museu: vetlar per la defensa, la recuperació i la conservació dels objectes del passat; organitzar-ne l'exposició de forma ordenada, clara i didàctica, per a la qual cosa era imprescindible un treball d'investigació seriós i científic; i fer del Museu una institució viva i apreciada per la ciutadania. Finalment, aquest projecte no va prosperar com a centre d'estudis, però les seues idees van servir per encetar una sèrie de canvis en el Museu que, a poc a poc, anaren adquirint majors dimensions i convertiren la dècada dels 80 en una etapa de profundes transformacions per a l'MCM.

Aquests canvis van començar amb el replantejament del tipus de museu que Manises havia de tindre. Per a les persones com Josep, que tenien interès per la ceràmica i que no eren naturals d'aquest poble, resultava difícil d'entendre que el museu municipal de Manises no estiguera focalitzat en l'aportació més important d'aquest municipi: la ceràmica. És per això que, junt amb la resta de membres de la Junta, van decidir modificar el concepte de Museu i dirigir-lo cap a una institució especialitzada en la ceràmica de Manises que fóra capaç d'explicar la història d'aquesta activitat al nostre poble.

Per a aconseguir aquest objectiu, el primer que van fer va ser reorganitzar la col·lecció: donar-li un sentit cronològic i traure'n tots aquells objectes que no eren de ceràmica. Josep era conscient que calia, a més, elaborar un pla de compres i fomentar les donacions, ja que, en eixe moment, els fons del Museu no eren suficients per al discurs museogràfic que es pretenia establir. Com a encarregat de l'estudi de les peces, ens va contar que hi havia una bona mostra de ceràmica del segle XIX procedent del llegat Casanova Dalfó-Sanchis Causa, així com peces de finals del segle XX. Tanmateix, eren escasses les obres dels segles XV al XVIII i de principis del segle XX. Per a completar la col·lecció, Josep va considerar també necessari posar la vista en les restes arqueològiques que Manises conservava. La recuperació de materials del subsòl de la ciutat no era una novetat, però sí que ho era el plantejament, basat en el seguiment dels llocs susceptibles de contindre material arqueològic i de les obres efectuades en eixos emplaçaments, en actuar per mitjà de mètodes científics i en aconseguir un règim de protecció per al nucli antic de Manises. En aquest sentit, Josep va arribar a desenvolupar un avantprojecte per al barri d'Obradors.

Per fer efectius i consolidar els canvis que havien començat a produir-se quant al concepte i la dimensió del Museu, per a Josep i els membres de la Junta era indispensable l'ampliació i la renovació arquitectònica del Museu. Per aquest motiu, des del Museu es va fer un gran esforç durant els primers anys de la dècada dels 80 per transmetre a l'Ajuntament la necessitat d'aconseguir finançament. A més, es va treballar en la redacció de documents per donar a conèixer quines eren les mancances del Museu i quins havien de ser els requisits del nou Museu. El mateix Josep es va reunir en diverses ocasions amb els arquitectes encarregats de redactar el projecte arquitectònic. Això, des del seu punt de vista, va ser molt important, ja que va permetre construir un edifici a la mesura de les idees i les exigències de la direcció i de la Junta del Museu. Per a Josep, els majors encerts van ser: la creació d'un espai continu i d'un recorregut seqüencial apropiat per al discurs cronològic del Museu i que aprofitava al màxim els metres disponibles; la integració i el respecte de l'edifici antic, del qual s'eliminaren els elements arquitectònics afegits i es recuperaren i conservaren elements originals; i, finalment, la possibilitat d'instal·lar nous serveis (taller de restauració, biblioteca, sala d'usos múltiples i diversos magatzems).

Per concloure la nostra entrevista amb Josep, vam parlar del pla museogràfic. Amb formació universitària, Josep era coneixedor de la bibliografia existent en aquest camp i és per això que va ser l'encarregat de confeccionar-lo, amb la col·laboració de Rafael Requena en l'apartat de senyalització. Es tractava del primer pla raonat que el Museu disposava per a reglamentar-ne el muntatge i el funcionament. D'una banda, recollia com havia d'executar-se la instal·lació

de la col·lecció dins del nou espai arquitectònic. De l'altra, establia quines eren les funcions que, des d'eixe moment, assumia el Museu (adquisició, conservació, estudi, exposició i difusió) i com les desenvoluparia. Va ser un document fonamental per a l'ordenació del Museu en aquell moment i continua sent la base de l'organització actual, d'ací la seua importància. Josep va destacar el fet que preveia el muntatge d'una sala de tecnologia per a explicar l'origen i la composició de les matèries primes, així com els diversos sistemes de producció emprats a Manises, a través de l'exposició de les ferramentes i les màquines originals que s'havia aconseguit recuperar. També incloïa la conformació d'una biblioteca especialitzada en ceràmica i dirigida tant a l'ús intern del Museu com a donar un servei de consulta als usuaris que ho necessitaren. Finalment, preveia la creació d'un taller de restauració on, gràcies a la

tasca de Sara Blanes, s'ha pogut intervindre i recuperar gran part del patrimoni ceràmic de la ciutat.

L'any 2013 Josep es va jubilar i va deixar el seu lloc com a director del Museu i un llegat de més de tres dècades de treball i investigació. Amb aquestes últimes línies, volem destacar la seua aportació i tasca no només en el Museu, sinó també en el camp de la ceràmica en general.

Museu de Ceràmica de Manises
Ana García Palacios
Llicenciada en Història de l'Art